

ĐỀ "NÂNG CAO NĂNG LỰC LÃNH ĐẠO, SỨC CHIẾN ĐẤU CỦA TỔ CHỨC CƠ SỞ ĐẢNG VÀ CHẤT LƯỢNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN"

NGUYỄN ĐỨC HÀ *

Nghị quyết Trung ương 6, khoá X về "Nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên" đề ra 5 nhóm nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu trong thời gian tới. Nhằm cụ thể hóa và đưa Nghị quyết của Trung ương vào cuộc sống, xin đi sâu phân tích một số nhiệm vụ và giải pháp sau.

1 - Về xây dựng và hoàn thiện mô hình tổ chức của Đảng ở cơ sở

Nghị quyết nêu: "Tiếp tục kiện toàn, sắp xếp tổ chức cơ sở đảng cho đồng bộ, thống nhất với các tổ chức của hệ thống chính trị ở cơ sở. Đồng thời, xây dựng mô hình tổ chức phù hợp với những tổ chức cơ sở đảng có tính đặc thù, vừa tạo sự thống nhất chung, vừa phù hợp với đặc điểm cụ thể của từng địa phương, đơn vị".

Để thực hiện nhiệm vụ trên, các cấp ủy cần cụ thể hóa và tiến hành như sau:

- Đối với tổ chức cơ sở đảng ở xã, phường, thị trấn, cần sắp xếp mô hình tổ chức của các chi bộ gắn với các đơn vị hành chính và tổ chức chính trị - xã hội, bảo đảm sự lãnh đạo của tổ chức đảng đối với chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở. Cụ thể là, dưới đảng bộ cơ sở xã có các chi bộ trực thuộc đảng ủy xã như: chi bộ theo địa bàn dân cư (thôn, xóm, ấp,

bản, buôn, làng...), các chi bộ ở khối sự nghiệp, hợp tác xã, cơ quan xã, quân sự, doanh nghiệp tư nhân... Dưới đảng bộ cơ sở phường, thị trấn có các chi bộ trực thuộc đảng ủy phường, thị trấn như: chi bộ tổ dân phố, các chi bộ ở trường học, trạm y tế,...

Những phường có tính chất đặc thù như: số lượng đảng viên ở tổ dân phố ít, các tổ chức chính trị - xã hội đang tổ chức theo khu phố (hoặc khu dân cư); chi bộ đang tổ chức theo khu phố (khu dân cư) và thực tiễn cho thấy đang phù hợp, thì tiếp tục thực hiện theo mô hình trên. Khi có đủ điều kiện thì tiến hành tổ chức chi bộ theo mô hình chung là chi bộ tổ dân phố. Những chi bộ thôn, tổ dân phố có đông đảng viên, khó khăn về địa điểm sinh hoạt và công tác quản lý đảng viên, đã tổ chức nhiều chi bộ thì tiến hành thành lập đảng bộ bộ phận

* Vụ trưởng, Ban Tổ chức Trung ương

để thống nhất lãnh đạo các chi bộ, tổ chức chính quyền và các tổ chức chính trị - xã hội trên địa bàn dân cư, khắc phục tình trạng nhiều chi bộ lãnh đạo một tổ chức chính quyền, một đoàn thể quần chúng.

- Đối với những đảng bộ cơ sở ở cơ quan, đơn vị sự nghiệp, doanh nghiệp nhà nước hoạt động phân tán trên địa bàn rộng, tổ chức đảng và các tổ chức chính trị - xã hội trực thuộc nhiều đầu mối và nhiều cấp trên khác nhau, cần sắp xếp lại cho phù hợp, bảo đảm sự lãnh đạo của tổ chức cơ sở đảng trong thực hiện nhiệm vụ chính trị, công tác cán bộ và đối với các tổ chức chính trị - xã hội trong đơn vị. Những nơi còn tình trạng đảng bộ cơ sở trong đảng bộ cơ sở, thì cấp ủy cấp trên cần xem xét giao quyền cấp trên cơ sở cho đảng ủy cơ sở đủ điều kiện, hoặc thành lập đảng bộ bộ phận trực thuộc đảng ủy cơ sở, dưới đảng ủy bộ phận là các chi bộ trực thuộc. Rà soát lại những đảng ủy cơ sở được giao một số quyền cấp trên cơ sở hiện nay để nâng cấp những đảng ủy có đủ điều kiện là cấp ủy cấp trên trực tiếp của tổ chức cơ sở đảng.

- Đối với tổ chức đảng trong các tập đoàn kinh tế, tổng công ty lớn được tổ chức và hoạt động theo mô hình công ty mẹ - công ty con, có nhiệm vụ chính trị thống nhất, có cùng ngành nghề chuyên môn và sản phẩm chính, có mối quan hệ gắn bó và chi phối lẫn nhau trong quá trình thực hiện nhiệm vụ chính trị, thì từng bước thực hiện chủ trương thành lập tổ chức đảng toàn tập đoàn, toàn tổng công ty. Đảng ủy tập đoàn, đảng ủy tổng công ty là cấp ủy cấp trên trực tiếp và lãnh đạo toàn diện đối với các tổ chức đảng ở các tổng công ty hoặc công ty trực thuộc; gắn công tác xây dựng Đảng với lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ sản xuất kinh doanh, công tác cán bộ và lãnh đạo các tổ chức chính trị - xã hội trong doanh nghiệp, khắc phục tình trạng tổ chức đảng ở tổng công ty và tổ chức đảng ở các công ty trực thuộc đều là tổ chức cơ sở đảng và cùng trực thuộc một cấp ủy cấp trên.

Đối với tổ chức cơ sở đảng ở xã, phường, thị trấn, cần sắp xếp mô hình tổ chức của các chi bộ gắn với các đơn vị hành chính và tổ chức chính trị - xã hội, bảo đảm sự lãnh đạo của tổ chức đảng đối với chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở.

Đồng thời, cần có quy định cụ thể về mối quan hệ phối hợp công tác giữa đảng ủy tập đoàn, đảng ủy tổng công ty với các cấp ủy địa phương có liên quan. Đối với những ngành, lĩnh vực có tính chất đặc thù, nhiệm vụ chính trị gắn với nhiệm vụ chính trị của địa phương thì cần nghiên cứu để có mô hình tổ chức phù hợp, không nhất thiết phải đưa các tổ chức cơ sở đảng đảng trực thuộc cấp ủy địa phương về trực thuộc đảng ủy tập đoàn, đảng ủy tổng công ty.

2 - Xây dựng và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ ở cơ sở

Nghị quyết nêu: "Thực hiện mạnh mẽ chủ trương trẻ hóa, tiêu chuẩn hóa, thể chế hóa và từng bước nhất thể hóa chức danh cán bộ; tạo bước chuyển có tính đột phá về xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức ở cơ sở".

Về thực hiện việc trẻ hóa và tiêu chuẩn hóa đội ngũ cán bộ ở cơ sở:

- Đối với tổ chức cơ sở đảng ở xã, phường, thị trấn, cần thực hiện mạnh mẽ và nhất quán chủ trương đưa sinh viên đã tốt nghiệp đại học, cao đẳng về công tác ở cơ sở xã, phường, thị trấn và các cơ sở sản xuất trong các thành phần kinh tế. Đây là thời gian để cán bộ rèn luyện, thử thách (từ hai đến ba năm) trước khi được tuyển vào công chức nhà nước hoặc làm cán bộ quản lý của doanh nghiệp. Để thực hiện tốt chủ trương trên, Chính phủ cần sớm ban hành chính sách thu hút đối với sinh viên tốt nghiệp đại học, cao đẳng về công tác ở xã, phường, thị trấn. Cấp ủy cấp trên cần tăng cường công tác

Cần quy định rõ trong Luật Đầu tư, Luật Doanh nghiệp về việc thành lập tổ chức đảng, các đoàn thể chính trị - xã hội trong doanh nghiệp và người lao động được tham gia học tập chính trị, các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ các mặt cho đội ngũ cán bộ, công chức cơ sở xã, phường, thị trấn đạt chuẩn hóa, đồng thời cần có cơ chế, chính sách phù hợp giải quyết đầu ra đối với những cán bộ mà trình độ, năng lực hạn chế, chưa đạt chuẩn hóa nhưng chưa đủ tuổi, chưa đủ năm công tác để nghỉ chế độ.

- Đối với các tỉnh miền núi, vùng có đông đồng bào dân tộc thiểu số, cần tăng cường đầu tư, nâng cao chất lượng đào tạo của các trường phổ thông dân tộc nội trú, trường thiếu sinh quân; phối hợp với các quân khu lựa chọn những thanh niên người dân tộc thiểu số sau khi đã hoàn thành tốt nghĩa vụ quân sự, tiếp tục đưa đi đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ học vấn, lý luận chính trị, kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ để tạo nguồn cán bộ cho cơ sở. Hằng năm, cần dành một số biên chế dự phòng (từ 5% đến 8%) để các địa phương thực hiện việc đào tạo, bồi dưỡng, luân chuyển và tăng cường cán bộ cho cơ sở. Mỗi năm, cán bộ chuyên trách công tác đảng và cấp ủy viên cơ sở cần được bồi dưỡng tập trung (từ 10 ngày đến 15 ngày) tại trung tâm bồi dưỡng chính trị cấp huyện hoặc trường chính trị tỉnh, thành phố để tập huấn nghiệp vụ, bồi dưỡng kỹ năng và cập nhật những kiến thức mới.

Cần quy định rõ trong Luật Đầu tư, Luật Doanh nghiệp về việc thành lập tổ chức đảng, các đoàn thể chính trị - xã hội trong doanh nghiệp và người lao động được tham gia học tập chính trị, các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Bổ sung, sửa đổi một số điểm trong Luật Lao động, Luật Thi đua - khen thưởng, Luật Tổ chức hội đồng

nhân dân và ủy ban nhân dân; Pháp lệnh Cán bộ, công chức; Pháp lệnh Dân số - Kế hoạch hóa gia đình và các Nghị định số 114/NĐ-CP và số 121/NĐ-CP của Chính phủ, về cán bộ và chế độ, chính sách đối với cán bộ, công chức cơ sở xã, phường, thị trấn (bổ sung chức danh văn phòng đảng ủy là cán bộ chuyên trách).

Bổ sung, sửa đổi quy định về chức năng, nhiệm vụ của tổ chức cơ sở đảng trong doanh nghiệp nhà nước, cơ quan, đơn vị sự nghiệp nhằm xác định rõ và tăng cường hơn vai trò lãnh đạo của tổ chức đảng trong thực hiện nhiệm vụ chính trị và công tác cán bộ. Bổ sung, sửa đổi hướng dẫn về đánh giá chất lượng tổ chức cơ sở đảng và đảng viên để bảo đảm đánh giá đúng thực chất. Xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ trong Đảng, trong đó có quy chế dân chủ trong tổ chức và hoạt động của tổ chức cơ sở đảng; quy chế quản lý và nâng cao trách nhiệm của tổ chức đảng, đảng viên hoạt động trong cơ quan chính quyền. Ban hành hướng dẫn về đảng viên làm kinh tế tư nhân và kết nạp chủ doanh nghiệp tư nhân vào Đảng; việc xử lý đối với đảng viên có liên quan đến yếu tố nước ngoài.

Về thực hiện "nhất thể hóa" chức danh cán bộ ở cơ sở:

- Đối với xã, phường, thị trấn, cần thực hiện thí điểm chủ trương đồng chí bí thư cấp ủy đồng thời là chủ tịch ủy ban nhân dân. Đối với những nơi có khó khăn về cán bộ, có thể vận dụng linh hoạt chủ trương chủ tịch hội đồng nhân dân, chủ tịch ủy ban nhân dân xã, phường, thị trấn không giữ một chức vụ quá hai nhiệm kỳ. Đối với tổ chức cơ sở đảng trong cơ quan hành chính nhà nước, đơn vị sự nghiệp, thực hiện thống nhất chủ trương thủ trưởng cơ quan, đơn vị hoặc một đồng chí lãnh đạo của cơ quan, đơn vị làm bí thư cấp ủy.

- Đối với các doanh nghiệp nhà nước, thực hiện thống nhất chủ trương chủ tịch hội đồng quản trị hoặc tổng giám đốc (giám đốc) đồng thời là bí thư cấp ủy; khi một trong hai chức danh trên không được tín nhiệm thì phải xem

xét, thay đổi chức danh kia. Khi thay đổi chức danh chủ tịch hội đồng quản trị hoặc tổng giám đốc (giám đốc) thì cũng thay đổi chức danh bí thư cấp ủy.

- Đối với những công ty cổ phần có vốn nhà nước, cấp ủy và lãnh đạo cấp trên của công ty cần lựa chọn những cán bộ, đảng viên có phẩm chất, năng lực và có đủ điều kiện để đại diện phần vốn nhà nước và tham gia cấp ủy, hội đồng quản trị hoặc ban giám đốc của công ty. Những đảng bộ cơ sở trong các doanh nghiệp lớn thực hiện mô hình bí thư cấp ủy chuyên trách, tổng giám đốc (giám đốc) làm phó bí thư và thực tế đang phát huy hiệu quả thì tiếp tục thực hiện theo mô hình trên.

- Đối với các tổ chức cơ sở đảng thuộc Công an nhân dân, thực hiện chế độ thủ trưởng đơn vị đồng thời làm bí thư cấp ủy, đồng chí lãnh đạo cấp phó làm phó bí thư và phụ trách công tác xây dựng lực lượng. Đồng thời, nghiên cứu việc thực hiện chế độ chính ủy, chính trị viên ở một số đơn vị cơ động, chiến đấu tập trung có tính đặc thù. Trong các học viện, trường đại học thuộc Bộ Công an có khoa chuyên ngành để đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ làm công tác đảng, công tác chính trị và công tác quần chúng trong lực lượng công an nhân dân.

Trong các loại hình tổ chức cơ sở đảng (xã, phường, thị trấn, cơ quan, đơn vị sự nghiệp, doanh nghiệp nhà nước, lực lượng vũ trang), cần thực hiện thí điểm chủ trương đại hội đảng bộ cơ sở bầu cấp ủy, ban thường vụ, bí thư và phó bí thư để rút kinh nghiệm, nhằm mở rộng và phát huy dân chủ trong việc kiện toàn các cơ quan lãnh đạo của Đảng và cán bộ chủ chốt ở cơ sở.

3 - Xây dựng và phát triển tổ chức đảng, kết nạp đảng viên ở những nơi chưa có tổ chức đảng, chưa có đảng viên

Nghị quyết nêu: "Chăm lo kết nạp đảng viên, nhất là ở những địa bàn, đơn vị chưa có tổ chức đảng, chưa có đảng viên".

Để thực hiện tốt nhiệm vụ nêu trên, ở những địa phương còn nhiều thôn, làng, ấp, bản, tổ dân phố, trường học, doanh nghiệp chưa có tổ chức đảng, có ít hoặc chưa có đảng viên, cấp ủy

cấp trên trực tiếp của tổ chức cơ sở đảng phân công cấp ủy viên và đảng viên là cán bộ lãnh đạo các ban, ngành, đoàn thể phụ trách từng đơn vị. Cấp ủy cơ sở giao nhiệm vụ cụ thể cho các chi bộ có điều kiện thuận lợi nhất phân công đảng viên thực hiện việc phát hiện, bồi dưỡng, giúp đỡ quần chúng phấn đấu vào Đảng hoặc tăng cường, luân chuyển cán bộ, đảng viên từ nơi khác đến để góp phần thành lập chi bộ và làm nhiệm vụ tuyên truyền, giúp đỡ quần chúng, tạo nguồn kết nạp

đảng viên. Việc kết nạp đảng viên mới cần đặc biệt chú trọng bồi dưỡng, rèn luyện, thử thách và nâng cao nhận thức chính trị cho quần chúng trước khi chi bộ xem xét kết nạp, khắc phục tình trạng chạy theo thành tích, số lượng mà hạ thấp tiêu chuẩn.

Đối với các tỉnh, thành phố có nhiều khu công nghiệp, khu chế xuất tập trung, thì thành lập đảng bộ cơ sở khu công nghiệp, khu chế xuất và trực thuộc cấp ủy cấp trên trực tiếp phù hợp (huyện ủy, quận ủy hoặc cấp ủy tương đương). Các doanh nghiệp nằm trong khu công nghiệp, khu chế xuất nếu có từ 3 đảng viên

Các doanh nghiệp nằm trong khu công nghiệp, khu chế xuất nếu có từ 3 đảng viên chính thức trở lên thì thành lập chi bộ trực thuộc đảng ủy cơ sở khu công nghiệp hoặc khu chế xuất; nếu chưa đủ điều kiện thành lập chi bộ thì cấp ủy cấp trên giới thiệu những đảng viên này về sinh hoạt với tổ chức đảng phù hợp và thuận lợi nhất để bảo đảm quyền lợi chính trị của đảng viên.

chính thức trở lên thì thành lập chi bộ trực thuộc đảng ủy cơ sở khu công nghiệp hoặc khu chế xuất; nếu chưa đủ điều kiện thành lập chi bộ thì cấp ủy cấp trên giới thiệu những đảng viên này về sinh hoạt với tổ chức đảng phù hợp và thuận lợi nhất để bảo đảm quyền lợi chính trị của đảng viên.

Những doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài có quy mô lớn, số lượng công nhân và đảng viên đông, thì tùy theo số lượng đảng viên mà thành lập đảng bộ cơ sở hoặc chi bộ cơ sở trực thuộc cấp ủy cấp trên trực tiếp phù hợp (quận ủy, huyện ủy hoặc cấp ủy tương đương). Những doanh nghiệp có quy mô vừa và nhỏ, số lượng công nhân và đảng viên ít thì thành lập chi bộ trực thuộc đảng ủy cơ sở phù hợp (đảng ủy cơ sở khu công nghiệp; đảng ủy cơ sở cụm công nghiệp; đảng ủy cơ sở xã, phường, thị trấn...). Những nơi khó khăn, chưa đủ điều kiện để thành lập tổ chức đảng thì tiếp tục chuẩn bị, không nóng vội mà thành lập tổ chức đảng một cách gượng ép.

Những đảng viên đã làm việc ổn định, lâu dài (từ một năm trở lên) trong các trường học, bệnh viện ngoài công lập, doanh nghiệp ngoài quốc doanh nhưng vẫn sinh hoạt đảng ở nơi cư trú thì phải chuyên sinh hoạt đảng về nơi làm việc (nếu nơi đó có tổ chức đảng); ở những nơi chưa có tổ chức đảng và chưa đủ điều kiện thành lập tổ chức đảng, thì cấp ủy cấp trên trực tiếp của tổ chức cơ sở đảng xem xét và chuyển sinh hoạt đảng đối với số đảng viên này về tham gia sinh hoạt với một tổ chức đảng thuận lợi nhất để đảng viên tham gia sinh hoạt đảng và thực hiện nhiệm vụ của người đảng viên.

4 - Thực hiện chế độ, chính sách đối với đội ngũ cán bộ, công chức cơ sở xã, phường, thị trấn

Nghị quyết nêu: "Xây dựng hệ thống chính sách phù hợp và đồng bộ đối với cán bộ, công chức cơ sở xã, phường, thị trấn".

Để thực hiện tốt nội dung nêu trên, phải trên cơ sở phân loại xã, phường, thị trấn theo Nghị

định số 159/2005/NĐ-CP của Chính phủ mà xác định biên chế cho phù hợp với quy mô của mỗi xã, phường, thị trấn và mức phụ cấp trách nhiệm đối với từng chức danh cán bộ. Trong số cán bộ, công chức cơ sở ở xã, phường, thị trấn hiện nay, cần đánh giá, phân loại để có chính sách phù hợp đối với từng đối tượng cán bộ, cụ thể là:

Một số chức danh cán bộ chuyên trách (cán bộ giữ chức vụ do bầu cử và công chức chuyên môn) cần thiết và có đủ điều kiện, tiêu chuẩn (về trình độ học vấn, lý luận chính trị, chuyên môn, nghiệp vụ; về sức khỏe, tuổi đời, số năm công tác...) theo quy định về cán bộ, công chức thì được xem xét để chuyển thành công chức nhà nước, tạo sự liên thông trong đội ngũ cán bộ ở các cấp. Số cán bộ này hưởng lương theo ngạch, bậc lương chuyên môn và phụ cấp trách nhiệm theo chức danh, được nâng lương theo niên hạn và thực hiện chế độ bảo hiểm.

Đối với các chức danh cán bộ chuyên trách khác không đủ điều kiện, tiêu chuẩn để chuyển thành công chức nhà nước, thì thực hiện theo chế độ hiện hành. Khi giữ chức vụ do bầu cử thì hưởng phụ cấp trách nhiệm theo chức danh được bầu và thực hiện chế độ bảo hiểm; khi thôi giữ chức vụ bầu cử thì thôi hưởng phụ cấp và thực hiện chế độ đóng bảo hiểm tự nguyện.

Đối với cán bộ không chuyên trách (ở cả cấp xã và cấp thôn), thực hiện cơ chế khoán kinh phí hoạt động và đóng bảo hiểm tự nguyện. Việc quyết định số lượng cán bộ và mức phụ cấp đối với cán bộ không chuyên trách do hội đồng nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương quyết định. Do đó, Chính phủ cần có quy định về khung số lượng cán bộ, công chức và khung mức phụ cấp đối với các chức danh cán bộ để các địa phương thực hiện cho thống nhất, khắc phục tình trạng mức phụ cấp đối với một chức danh cán bộ quá chênh lệch giữa các địa phương.

Cần thực hiện chế độ phụ cấp trách nhiệm đối với cấp ủy viên các cấp như đối với đại biểu hội đồng nhân dân cùng cấp; có chế độ phụ cấp thu hút đối với cán bộ công tác ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. □